

sin Nabos og Konkurrentes Interesser. Men endvidere fremkom der et Andragende, som var underskrevet af et Antal betydelige handlende, der fremhævede, at Interessen for Handelsstanden var at faa en fuldstændig, en kontinuerlig Forbindelse i Stand, saaledes at Sporene fortsattes fra Havnegade over Nyhavn op til Toldboden, og det var dette sidste Andragende, som Frihavnsudvalget naturligvis maatte anse for at være det, der ramte det rette. Hvis det maatte erkendes, at den ny Havn ikke burde forfordele den gamle, saa maatte det selvfølgelig i ikke mindre Grad erkendes, at heller ikke uden for den gamle Havn den ene Konkurrent blev ubillig begunstiget fremfor den anden, men at der maatte vises fuld Retfærdighed til alle Sider. Det, som Udvalget imidlertid standsede ved, var den store Beslutning, som dette Anlæg mentes at ville medføre. Regeringen fremkom med et Overflag, der beløb sig til omtrent 1 $\frac{3}{4}$ Million; men Grunden til, at dette Overflag kom saa højt op, var den, at man forudsatte Nødvendigheden af at maatte ekspropriere i betydeligt Omfang baade Bolværker og Arealer, som tilhørte private. Udvalget gjorde da opmærksom paa, at det var meget tvivlsomt, om en saa omfattende Ekspropriation kunde blive nødvendig, og anbefalede Regeringen at tage hele Spørgsmaalet under fornyet Overvejelse samt at gøre det til Genstand for Forhandling med de paagældende interesserede Parter. Naar nu efter 2 Mars Forløb Regeringen kommer med det foreliggende Forslag, maa jeg bemærke, at det ikke fremgaar af Bemærkningerne til Forslaget, at nogen saadan almindelig Forhandling mellem Regeringen og de paagældende Bathusejere og andre interesserede har fundet Sted. Regeringen har derimod indskrænket sig til at foreslaa at lægge et Spor fra Toldboden til det Aktieselskabs Bathuse, som ligger umiddelbart op til Toldboden. Der er altsaa her langtfra Tale om at gennemføre den kontinuerlige Forbindelse, som Frihavnsudvalget lagde Vægt paa, men der er ikke en Gang Tale om at forbyde alle Bathusene mellem Toldboden og St. Annæ Blads med Spor. Der er her kun Tale om at lægge Spor ind til et enkelt Aktieselskab, medens derimod dette Selskabs Konkurrenter, der støde umiddelbart op til det, ingen Sporforbindelse faa. Det, der opnaas, er altsaa meget lidt, noget helt andet end det, som vi i sin Tid anbefalede, og noget helt andet end det, som er nødvendigt, hvis Kjøbenhavns gamle Havn virkelig skal kunne siges at være forsynet med de Spor-

forbindelser, som den har rimeligt Krav paa. Men hertil kommer yderligere, at det, der opnaas for disse Pengene, er i sig selv meget lidt, idet selve Anlægget er dyrt. Det er saaledes nødvendigt, at Toldbodens Bolværk maa rykkes ud paa en længere Strækning. Det vilde vistnok have været hensigtsmæssigt, naar en saadan Foranstaltning paaføredes, da at rykke Bolværket ud langs hele Toldboden, thi saaledes som det nu er foreslaet, fremkommer der et Kædet i Bolværkslinien, hvorved Toldbodens Bolværksplads, der allerede nu ofte er utilstrækkelig, vilde blive det endnu mere i Fremtiden. Dertil kommer, at det turde være tvivlsomt, om de Spor, der her er Tale om, i Virkeligheden vilde være til synnerlig Nytte for det Selskab, som faar dem ind paa sin Grund; thi Pladsen er saa snæver og begrænset, at det vil medføre store Vanskeligheder at foretage Rengeringen, og den Lettelse i saa Henseende, som det vilde medføre, om Sporforbindelsen førtes igennem, saa at man kunde køre bort med Vognene baade Nord ester og Syd ester, savnes her, hvor Sporene ende blindt. Jeg kan endnu tilføje, at den Beslutning, som Forslaget forudsætter, næppe kan anses for tilstrækkelig. Der er intet Hensyn taget til Udgifter til Ekspropriation. I Anmærkningerne udtales det, at et Stykke Grund, som vil blive bortskaaet af en Kulplads, ventes afstaaet uden Bederlag. Jeg skulde imidlertid være tilbøjelig til at tro, at denne Forventning hviler paa en Misforstaaelse, og at denne Grund ikke vil blive afstaaet uden Bederlag. Saa meget er i alt Fald sikkert, at Sporene skære ogsaa en anden Ejers Grund, og at denne Ejer utvivlsomt ikke er villig til at finde sig i, at der paaføres ham Ulemper uden Bederlag. Hvor store Omkostningerne i Virkeligheden vilde blive, er det derfor ikke let at overse. — Jeg tror alt i alt, at man maa sige, at Forslaget, som det er fremsat af Regeringen, ingenlunde har den almene og almennyttige Karakter, der udmærker det Anlæg, som Frihavns-Udvalget i sin Tid har anbefalet, og naar det kun drejer sig om at forbyde et enkelt privat Selskab med Jærnbane Spor, turde det Spørgsmaal vel nok opstaa, om dette er en Opgave for Staten, eller om det ikke er vedkommendes egen Sag at bestemme Udgiften derved. Naar jeg imidlertid ikke har deltaget i Indstillingen om at nægte Forslaget, skønt mine Betænkeligheder, saaledes som det vil fremgaa af mine Udtalelser, ikke ere ubetydelige, er Grunden den, at jeg ikke er i Stand til at forudsige, hvilken reel Betydning dette Anlægs Gennemførelse vil